

כ"ד תשרי תשע"ג
10 אוקטובר 2012
סימכין: 01085412

סיכום מפגש שיתוף ציבור תכנון נחל קינה וחסד- ערד

תאריך המפגש: 10/10/2012

מיקום המפגש: ספרייה עירונית ערד

משתתפים: תושבי ערד, רשות ניקוז ים המלח: גרי עמל (מנכ"ל), עינב עמרם (מתכנתת סביבתית ומנהלת פרויקטים), חברת מרחבים אדריכלות נוף: אדר' זיו כהן (תכנון נוף ראשי) נציגי עיריית ערד- גב' טלי פלוסקוב (ראש העיר), מר מקסים אוקנין (סגן ומ.מ. ראש העיר), ויקי ברנגל (מהנדסת העיר), נציגי מחו"ה רט"ג ערד: מיכל פרץ (מנהלת מחו"ה), מדריכות.

מטרת המפגש:

הצגת סטטוס תכנון נחלים חסד וקינה בערד בפני תושבי העיר, לטובת שיתופם וקבלת הערות.

עיקרי הדיון:

גרי עמל:

- רקע על רשות ניקוז ים המלח ופעילותה בערד, שיקום נחל טביה, תכניות חינוכיות וכו'.
- שיתוף ציבור נעשה בשלב כזה שניתן להציג חומר ומידע. הליך הגדרת ערד כמרחב ביוספרי תאפשר התייחסות לערד כמכלול של כלל אגני הניקוז.

גב' טלי פלוסקוב:

ייחודיות נופית של ערד, תודות לרשות ניקוז ים המלח, תשבחות על תכניות חינוכיות ופעילותה בערד.

מקסים אוקנין:

אירוע מכונן, חשיבות רבה לשיתוף הציבור. חינוך והסברה. נחל טביה.

נחל קינה:

אדר' זיו כהן:

מצגת המתארת את מתודולוגיית התכנון ועקרונותיו, תהליך איסוף המידע, תיאור סטטוס התכנון ופעולות שבוצעו, תיאומים סטטוטוריים שבוצעו, הצגת מטרת התכנון – שימור הנחל והבאה למודעות, שיפור תשתיות, יצירת בסיס ידע אקולוגי וארכיאולוגי, הכוונה להגעה, אלמנטים עיצוביים- אומנות בנוף המדברי, אומנות נוף, יצירות אומנות לילדים בנוף, מיקוד נקודות עניין בנחל (ארכיאולוגי, גיאומורפולוגי, אקולוגי ועוד).

הערות התושבים:

- יש להתייחס לרעיית יתר (שיתוף ציבור של הבדואים- לעשות את השיתוף באזור הנחל), יש להתייחס לשימור ביוספרי, ועדה לסימון שבילים מחקה שבילים שהיו קיימים בעבר- יש מקום לחבר מחדש את שביל - ישראל לתואי נחל קינה ולעבור גם לרובע האומנים ופארק הנשרים. פרסום של נחל קינה נעשה ע"י קבוצת קשר מדבר יהודה וברשותנו חומר רב (מידע ומפות), ניתן לרכז את החומר לחוברת.
- מציע לפרסם באינטרנט ולקבל רעיונות, מציע להתייחס לכל אגן הניקוז, תכנית מכרה בריר לא לגיטימית אך כפר אל פורע לא מופיע בתכנית.
- הציבור מבקש להיות מעורב, רשות ניקוז החלה בהליך הגדרת שמורה ביוספרית. יש לבדוק שוב את היתכנות שבילי אופניים ללא הפרת טבע רק סיקול אבנים.

- ישנן פספוסים של נקודות עניין ארכיאולוגיות שלא נמצאות במסגרת הקו הכחול של התכנית. חשיבה צריכה להיות אגנית. תשלח לזיו חומר ארכיאולוגי.
- יש להתחשב באוכלוסיית הבדואים באזור.
- רצוי מסלולי אופניים.
- אומנות בטבע מבורכת- ניתן למנף שיתופי פעולה עם מדינות באירופה לדוגמא.
- יש מסלול אופניים לא רשמי בנחל קינה. המיזם מבורך. טרמינולוגיה – צריך להופיע – פיתוח בר קיימא. יש להתייחס לדרך אדום הקדומה לכל הפחות בשילוט וסימון דרכים. מטיילים מחפשים מסלולי תוכן. ניתן למנף תיירות באזור כתיירות לדרך מקראית.
- מסלולי אופניים: רוכבי אופני שטח רוצים מסלול שחלקו על דרכי עפר וחלקו שבילים יותר צרים שניתן לנסוע בהם (בלשון העם נקרא סינגלים), אורך המסלולים צריך להיות כ 4-1 שעות, מרכז המסלולים יכול להיות המתחם של מוסא, זה מקום מצויין, מסלולי האופניים לא צריכים לחצות את גב קינה ואת הערוצים העמוקים, בשום פנים ואופן לא בונים מסלולי אופניים עם שופלים כמו שאמרו כמה אנשים, מסלול טוב הוא: מוסא- נחל כיסן (מסלול אדום)- דרך הרכס עד נ.ג. 554 – ירידה לנחל קינה (לחלק הרחב) – בורות המים מתחת חרבת עוזה – עליה לחרבת רדום – הר בריר (חזרה למוסא).
- צריך מאוד להזהר עם אריחי קרמיקה להסברים, זה לא מחזיק מעמד באזורנו.

עינב עמרם:

- שימור ביוספרי לנחל קינה- איננו "שמורה ביוספרית" אלא שמירה על הביוספירה (ביטוי שאול).
- נושא רעיית יתר ייבחה ע"י אקולוג בצורה מקצועית במסגרת סקר אקולוגי שיבוצע באזור.
- פרסום התכנית- תכנית רעיונית מופיעה באתר הרשות, הערות שהתקבלו כבר הוטמעו בה.
- ארכיאולוגיה תשולב בהמשך בבסיס המידע – בסיוע רשות העתיקות. למנהלת נחלים יש נציג של רשות העתיקות.

נחל חסד:

אדר' זיו כהן:

מצגת המתארת את אזור התכנון, מתודולוגיית התכנון, עקרונות התכנון, התכנית הרעיונית, סטטוס תכנון, פעולות שבוצעו עד כה. התייחסות מינימלית לנחל ע"י הקהילה בעיקר ע"י מערכת החינוך, סקירת מידע בשטח, סקירת מפגעים, הצגת דרדרת במורדות הבתים, הצגת פרטי התכנית, מטרת התכנית- פארק טבע עירוני, שיקום קרקע- טשטוש דרכים, שיקום מע' אקולוגית וטיפול בשפוכת, נקודת קישור לפארק יהושפט המתוכנן, יצירת דרך מהשכונה לאפיק הנחל, נקודת תצפית במפתח הנחל, שילוט ערכי טבע ומורשת, מקומות צל, פיתוח אקסטנסיבי לנחל, הטמנת קו ביוב, שילוט בשפת תכנון מקומית (אפשר באמצעות יצירה לילדים), גשר מקשר בין 2 אזורים. פרגולה, תצפית ועוד.

ויקי ברנגל:

- פארק יהושפט מתוכנן לספורט אתגרי ולכן חשוב לחברו עם סינגל רחמים ונחל חסד. שבילי אופניים סביב ערד וסינגל רחמים מצוי כיום בתחילת ביצוע.
- פניות בנושא ביוב זורם יש להעביר לתאגיד המים.
- ממליצה לבדוק את עניין הביוב עם תאגיד המים.

מדריכות מחו"ה ערד:

- תלונות על ביוב זורם בנחל חסד, מטרדי ריח.

הערות התושבים:

- אפשר לבחון חיבור של שביל אופניים מנחל טביה.
- עדיף לבדוק אפשרות של תליית הגשרון.
- מומלץ לבנות את הגשר שיקח בחשבון.
- נסעתי לראות איפה רוצים לבנות גשר לרוכבי אופניים, ממש אין צורך לגשר הנ"ל, יש כבר היום ירידה תלולה בשפוכת הלבנה בקצה המזרחי של קיר האבנים, עם תוספת סרפנטינה אחת או שתיים אפשרי לרדת בלי בעייה גם לרוכבים בלתי מיומנים.
- צריך להקפיד שהשמות יהיו דומים למפה, בור חסד נמצא בנחל דומיה, מאגורת רחמים נמצאת בנחל דומיה, בור דומיה נמצא בנחל דומיה, יש בור ללא שם בנחל חסד.
- לצערי גם היום זרם ביוב בנחל חסד, מבור הביוב שמצא איפה שיווד הקו חשמל מרחוב יסעור, הודעתי ל"מעיינות הדרום", חשוב שיטפלו בצורה יסודית בבעיה.

משתתפי אירוע שיתוף הציבור בספרייה בזמן שאדר' זיו כהן מציג את התכנון בנחלים

רשמה :

עינב עמרם

מנהלת פרויקטים ומתכנתת סביבתית
רשות ניקוז ים המלח